

IDE GÜNLÜĞÜ | 2007-TEMmuz EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

1 Temmuz 2007 Pazar

IDE Projesi için yapılan uzun hazırlıklardan sonra büyük bir heyecanla kendimi Doğa Eğitimi programının ilk gününde bulmuştum. Katılımcılar bugün saat 12.00 itibarıyla, Isparta Öğretmenevine gelmeye başlamışlardı. Katılımcıların Öğretmenevinde toplanma sürecinde, bir yanda kayıtları yapılıp yaka kartları dağıtılırken, bir yandan da odalarına yerleştirilmesine başlanmıştı.

O gün hava bulutlu ve ağırdı. Ancak öğleden sonrasını değerlendirebileceğimiz ve araziye çıkmak için ne zaman ne de hava şartları bakımında uygun olmadığı bu ilk günün kapalı mekânlarda doğa sunumları ile değerlendirilmesi planlanmıştı.

Saat 13.00' e doğru hep birlikte Öğretmenevi yemekhanesinde öğle yemeği yenildi ve ardından çay ikramı yapıldı. Sonra da araçlarla üniversiteye (SDÜ kampüsüne) doğru hareket ettik. Bu arada, kameramanımız İ. Ceyhun YILDIRIM ve fotoğrafçı Süleyman UYSAL eğitim programını baştan sona kayda almaya başlamışlardı bile.

Üniversiteye ulaştığımızda, gezeceğimiz Jeoloji bölümünde KPSS sınavı yapılıyordu. Bu yüzden, biraz beklemek zorundaydık. İçeride göreceğimiz, taş ve kayaç örneklerini görmek için sabırsızlanıyorduk.

Biz beklerken atıştırmaya başlayan yağmur üzerine meteoroloji uzmanı Hasan Hüseyin AKSU hocamıza konuşma fırsatı doğdu. AKSU hemen devreye girdi ve bu atmosfer olayını değerlendirerek hava olayları hakkında bilgi verdi. Ardından, Prof. Dr. İdris OĞURLU katılımcılara IDE Programının sadece derslerden ibaret olmadığını, program süresince bazı oyun ve dramalara da yer verileceğini söyledikten sonra, "Şimdi ilk oyunumuzu oynuyoruz, hazır olun ' diyerek 'İlk kayaç örneğini görene dek tıp" esprisiyle "1,2,3 tıp" oyununu başlattı ve böylece sınavdakilere rahatsızlık vermeden sessizce jeoloji laboratuvarına geçmiş olduk.

Laboratuarda jeolog Prof. Dr. Muhittin GÖRMÜŞ katılımcılara taşlar, fosiller, yeryüzünün yaşı ve özellikleri ile ilgili bilgi aktardı. Teorik dersten sonra daha önceden 20 mikroskoba yerleştirilmiş 20 farklı fosil örneği katılımcılar ve farklı bilim dallarından eğitimciler tarafından incelendi. Daha sonra, jeoloji bölümünün ayrı bir laboratuvarına geçildi. Burada da Prof. Dr. Ali BİLGİN tarafından katılımcılara taşlar hakkında kısa bilgi verildi. Ardından anfiye geçilerek Prof. Dr. Ali BİLGİN' in depremler, magma ve yer hareketleri konusunda powerpoint sunumunu izledik.

Prof. Dr. Muhittin GÖRMÜŞ tarafından kayalar içerisinde sanatsal değere sahip taşlar hakkında; petrol, kömür gibi ekonomik değerlere ulaşmada geçmişi yorumlamada ve kayaların yaş tayininde kullanılan ve kayaların kimlik bilgileri olan fosiller anlatıldı ve buna ait örnekler gösterildi. Böylece, Tabiatın taşların önemini öğrendik ve içindekilerin güzelliklerini, taşların dikkatli bir göz ile elde ve mikroskop altında nasıl göründüklerini görmüş olduk.

SDÜ Jeoloji bölümünde son olarak, Maden Mühendisliği hocalarından Prof. Dr. Tarık ÖZKAHRAMAN tarafından ekonomik değeri yüksek taşlarla (Doğal taşlar) ilgili kısa bir

sunum yapıldı; katılımcılar hocalara doğal taşlar ve madenler hakkında merak ettikleri şeyleri sordular. Bazı katılımcılar bunlardan örnekler almak istedilerse de IDE programı boyunca bunları yerinde göreceğimiz ve örnek alma imkânı bulabileceğimizi düşünerek, oralardan toplanan örneklerin katılımcılar için daha anlamlı olacağına karar verdik.

Jeoloji bölümünden sonra Orman Fakültesine götürülen katılımcılar, bu fakültenin sunum salonuna alındı. Burada, Orman Fakültesi öğretim üyelerinden Yrd. Doç. Dr. Atilla GÜL tarafından korunan alan statüleri ve doğal korunan alanlar hakkında bir sunum yapıldı. Ardından, Yrd. Doç. Dr. Hasan ALKAN tarafından hazırlanan Kovada Gölü Milli Parkı ile etkileşim halindeki kırsal yerleşimlere dair bir video filmi gösterildi. Katılımcıların ilgiyle izledikleri bu sunum da bittikten sonra ara verilmeden Orm. Müh. Emrah Tağı ERTUĞRUL tarafından doğa eğitiminde katılımcıların sıkça karşılaşacakları bilimsel bazı terimlerin anlamları bir sunu ile anlatıldı. Bundan sonra, Orman Mühendisi Nur GÜRDAL tarafından Doğa korumanın önemi hakkında, ORKUŞ Kuş Gözlem Topluluğu üyesi Tuğba MARANGOZ tarafından da kuşlar ve kuş gözlemciliğini anlatan bir sunum yapıldı. Son olarak, Yrd. Doç. Dr. Nebi BİLİR tarafından kalıtım, genotip, fenotip, kavramları tanıtıldı ve bitki müzesi, koleksiyon ve gen/tohum bankalarının gen koruma çalışmalarındaki önemine değinildi.

Sunumlar sona erdikten sonra katılımcılara ilgi alanlarına göre ayrılan gruplar halinde SDÜ Orman Fakültesinin zooloji ve entomoloji müzeleri gezdirildi. Yrd. Doç. Dr. İsmail DUTKUNER herbaryum, bitkilerde kronoloji, arboretum, SDÜ' nün kurulum aşamasındaki ekoparkı ve botaniksel koleksiyonları (kozalak, yaprak, kabuk, çiçek ve tohum) tanıtıcı bilgiler verdi. Bu süre zarfında ilgilenen katılımcılara Yrd. Doç. Dr. Ebubekir GÜNDOĞDU Zooloji müzesini, Prof. Dr. İdris OĞURLU ise böcek koleksiyonlarını tanıttı. Artık, kampüsteki işimizi bitirmiş öğretimevine dönüyorduk.

Akşam yemeği katılımcılar, eğitimciler, IDE projesini destekleyen mahalli kuruluşların ve basın temsilcileri eşliğinde yenildi. Yemek sırasında proje Yürütücüsü Prof. Dr. İdris OĞURLU tarafından, programın mahiyeti ve önemini anlatan kısa bir konuşma yapıldı. Yemekten sonra Öğretmenevine dönen katılımcılar, dinlenmek için odalarına çekildiler.

2 Temmuz 2007 Pazartesi

Katılımcılar Öğretmenevinden sabah saat 05.35 de arabalarla alınarak Isparta'nın bağ-bahçeleriyle zengin Dere Mahallesi'ni geçerek şehrin dışına çıkarıldılar. Burada önceden planlandığı şekliyle doğal ortamda kuş gözlemi yapılacaktı. Katılımcılardan bazıları geldikleri illerin sıcaklarına aldanarak yazlık giyimle geldiklerinden sabah ayazında biraz üşümüşlerdi. Kuş gözlem ekip başkanımız, - şakayla karışık- bunun kendileri için ilk eğitim tecrübesi 'önemli bir ders' olduğunu, giyimlerinin hem araziye hem de gidilecek yerin iklimine uygun olması gerektiğini, kendilerinden araziye uygun giyim ile gelmeleri istendiğinden bunu da düşünmeleri gerektiğini söyledi. Gruplar halinde yürüttüğümüz kuş gözlemimiz 1,5 saat

IDE GÜNLÜĞÜ | 2007-TEMMUZ EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

kadar sürdü. İlk kez kuş gözleyen katılımcıların heyecan ve hayranlığı görülmeye değerdi.

07.30 civarında Öğretmenevine döndük. Buradaki sabah kahvaltısından sonra arabalarımıza binerek 12 km mesafedeki faal olmayan bir volkanizma merkezi olan ve bir krater gölüne sahip Gölcük Tabiat Parkına gittik. Dünkü aksine çok güzel bir hava vardı. Henüz etrafı tanımadan, her yönden duyduğumuz kuş cıvıltıları ile dikkatlerimiz kuşlar üzerinde odaklanmış ve dürbünlerimizi onlara yöneltmiştik.

Gölcük Tabiat parkında Prof. Dr. İdris OĞURLU tarafından faunada bitki süksesyonuna bağlı olarak gelişim konusunda verilen bilgilerle günün programına başlandı. Burada jeoloji hocalarımız Prof.Dr. Ali BİLGİN ve Prof.Dr. Muhittin GÖRMÜŞ tarafından mağma, deprem, jeotermal enerji, krater gölünün oluşumu, volkanik bir arazide ne tür kayalarla karşılaşabileceği, bunların ekonomikliğinin ne olabileceği, Isparta içme suyunda yıllar boyu problem oluşturan florün kaynağının ne olduğu ve bunun jeoloji tarihi açısından nasıl yorumlanabileceği ve keza yörenin en önemli doğal kaynaklarından pomza hakkında katılımcılara dersler verildi ve uygulamalar yapıldı. Özellikle, göl üzerinde taş kaydırma oyunu, sahadaki taşlar hakkında zihinlerde kalıcı bilgi oluşturdu. Zira taşlardan biri (Pomza) suda ne kayıyor ne de suya batıyordu.

Katılımcılarla gölün etrafı gezilirken bu tabiat parkının florası ve faunası hakkında bilgiler verildi ve karşılaşılan bitki ve hayvan türleri katılımcılara tanıtıldı.

Yrd. Doç Dr. Nebi BİLİR tarafından Gölcük tabiat parkının gen koruma çalışmalarındaki önemi, orman ağaçlarındaki ana-baba kavramı, doğal ormanlardaki devamlılık prensibine dair bilgiler sorulu-cevaplı bir bilgi aktarımı şeklinde sunuldu ve programda yer alan diğer milli parkların gen koruma çalışmalarındaki önemi vurgulandı.

Yrd. Doç. Dr. İsmail DUTKUNER Gölcük Tabiat parkında görülen çamları anlatırken, tür kavramı üzerinde özellikle durdu, etrafta bulunan Karaçam ve Sarıçamların birbirlerinden farklılıklarına dikkat çekti. Yrd. Doç. Dr. Ulvi Erhan EROL ise Robinia pseudoacacia ve peyzajda indikatör bitkinin ne anlama geldiğini anlattı. Ardarda gelen bu bilgi aktarımı merakla izlenmesine ve hemen herkesin aktif katılımına rağmen yorulmuştuk.

Ders ve uygulama faslından sonra sıra öğle yemeğine gelmişti. Katılımcılara DSİ sosyal tesislerine ait yemyeşil ve göl manzaralı bahçede Isparta yöresine ait geleneksel düşün yemekleri verildi. Yemekten sonra katılımcılara serbest zaman verildi. Bu zaman aralığında bazı katılımcılar ve eğitmenler sohbet ederken bazıları da Yrd. Doç. Dr. Ulvi Erhan EROL ile firizbi oynadılar. Daha sonra katılımcılara karpuz ve çay servisi yapıldı. Yaklaşık bir saati bulan dinlenmeden sonra katılımcılar buradan alınarak Eğirdir'e o akşam kalacakları otele götürüldü.

Yemek saatine kadar serbest kalan, tanışan ve aralarında bilgi alışverişinde bulunan katılımcılar ile birlikte saat 19.00 da Eğirdir'in göl kenarındaki ünlü Poyraz Restorantında akşam yemeğimizi yedik. Katılımcı ve hocalar tanışıp sohbet etmeye yeterince zaman bulabildiler. Bu

yemeğin ardından, ertesi günkü eğitim çalışmalarını için gereken enerjiyi toplamak üzere daha fazla vakit geçirmeden otelimize dönerek istirahata çekildik.

3 Temmuz 2007 Salı

Bu sabah, kahvaltından sonra biraz gecikmeli olarak Yalvaç'a bağlı Aşağı Tırtar köyüne doğru yola çıktık. Tahminen yolu yarlamıştık; mola vermeye karar verdik. Göl kenarındaki bu mola esnasında Yrd. Doç. Dr. İsmail DUTKUNER katılımcılara meşeler hakkında bilgiler verdi. Araçlara bindiğimizde de meşe muhabbeti devam ediyordu.

Aşağı Tırtar'a vardığımızda katılımcılar gölün kenarında söğüt meşceresi altında toplandı. Yrd. Doç. Dr. İsmail DUTKUNER söğütler hakkında ve Eğirdir gölü boyunca oluşan sulak alan florası ile ilgili konularda birçok şey anlattı. Daha sonra Yrd. Doç. Dr. Ulvi EROL bulunduğumuz yerin peyzajı hakkında, pusula bilgisi, yön tayini, rüzgar ve kuzeyden olan açının hesaplanması, bakı kavramı, güneş saati ve arazide yer tarifi hakkında bilgi verdi.

Bir ara, katılımcılara yakındaki bir bahçeden toplanan ve yörenin geçim kaynaklarından birini oluşturan ürünlerden olan kiraz ikramı yapıldı. Hemen yörenin sosyo-ekonomik yapısı hakkında sorulmaya başlayan sorular üzerine Yrd. Doç. Dr. Hasan ALKAN Eğirdir'in bu kesimindeki sosyal ve ekonomik yapı hakkında katılımcılara bilgiler verdi. Yrd. Doç. Dr. Nebi BİLİR tarafından Eğirdir gölü'nün devamı olan Hoyran gölündeki Saz kedisi popülasyonunun, popülasyon büyüklüğü bakımından gelecek nesillerdeki gen çeşitliliği durumu ve bunun türün devamına olan etkisi soru-cevap şeklinde ilgi duyan katılımcılarla tartışıldı. Yine, katılımcıların dikkatini çeken bir diğer nokta olan söğüt popülasyonundaki tetar kesimler, bu kesim tarzının tercih edilmiş sebebi ve popülasyondaki etkileri açıklandı.

Kısa bir aradan sonra, Prof. Dr. İdris OĞURLU tarafından Korunan Doğal Alanlar için yönetim planı hazırlanmasının önemi üzerinde duruldu. Katılımcıların hocalara çeşitli konularda sordukları sorularla koyulaşan sohbet havasındaki bilgi alışverişi epeyce sürdü.

Öğle yemeğinden sonra, katılımcılar iki gruba ayrılarak kuş gözlemine götürüldüler. Katılımcılara farklı türdeki kuşlar serbest doğada, bunlar hakkındaki bilgi ve resimler ise kitaptan gösterildi. Kılavuz kitapların kuş gözleminde nasıl kullanılacağı öğretildi. Kuş gözleminden sonra katılımcılar tekrar toplanma noktasında bir araya geldiler. Bu kez, araştırmacı arkadaşımız İsmet Ceyhun YILDIRIM bu alanın en ilginç ve önemli memeli türü olan Saz kedisi Felis chaus hakkında bu türün ekolojisi, önemi ve o gece yapacağımız gözleme yönelik pratik bilgiler aktardı ve akabinde gelen sorulara yanıt verdi.

Bir saat serbest zaman geçirildikten sonra Saz kedisi gözlemi için araçlara binildi. Araçların önünde hareket eden 4x4 arazi aracı üzerine iki projektör, bir kameraman bindirildi. Anadolu ajansından gelen muhabir arkadaşımızda araçtakiler arasındaydı.

Hava karanlık olduğundan kedileri görebilmek için projektörler araziye sağa sola tarayacak şekilde hareket ettirildi. Aradığımız şey özellikle Saz kedisinin varlığını en iyi

IDE GÜNLÜĞÜ | 2007-TEMmuz EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

gösteren işaret olan ve projektör ışığını karanlıkta bir reflektör gibi yansıtan gözleri idi. Araçlar ile arazi uzun bir taramadan geçirildi. Katılımcılar zaman zaman araçlardan inerek gece karanlığında silüet veya "parlayan bir çift göz" halinde tilki, tavşan gibi yaban hayvanlarını dürbünleri ile seyretmeye koyuldular. Gözleme katılan herkesin aralarında daha sonra da sık sık söz ettikleri gibi, ekibimizin en fazla heyecan duyduğu, en zevkli aktivitelerinden biriydi bu gözlem.

Gece gözleminden sonra araçlara binilerek tekrar Eğirdir'e gelindi. Poyraz Restoran'da 23.00 civarında yenilen akşam (gece!) yemeğinden sonra katılımcı ve hocalar sohbet edemeyecek kadar yorulmuş olduklarından pek oyalanmadan otele geçtiler.

4 Temmuz 2007 Çarşamba

Sabah kahvaltıdan sonra Kovada gölüne gitmek için araçlara binildi. Eğirdir Kemik Hastanesi yakınında araçlarımızdan indik. Burada hocalardan Prof. Dr. Ali BİLGİN ve Prof. Dr. Muhittin GÖRMÜŞ tarafından Eğirdir gölünün jeolojisi ve yörenin jeolojik yapısı hakkında bilgi verildikten sonra bu hocalarımız bize büyük taşların üzerindeki çizikler ve çatlakları göstererek kaymaların ve depremlerin nasıl meydana geldiğini açıkladılar.

Tekrar araçlarımıza binerek Kovada Gölü Milli Parkı'na doğru yol almaya başlamıştık artık.

MP sınırları içerisinde kalan Yukarı Gökdere köyüne geldiğimizde köy sakinlerinin, köylerin milli park içerisinde kalmasından dolayı yaşadıkları bürokratik sorunları üzerine dertleştik. Katılımcılar bir KDA'nın koruma sorunlarını bizzat köylülere dinleyerek öğrendiler ve koruma çalışmalarından etkilenen sosyal gruplara ait bir örnek üzerinde gözlem yapma imkânı buldular. Bu alanda bilimsel çalışmalar yapmış olan Yrd. Doç. Dr. Hasan ALKAN köylülere ve katılımcılara alanın sosyo-ekonomik problemlerine çözüm aramak için neler yaptıklarını anlattıktan sonra bu sorunların nasıl çözülmesi gerektiği hakkında köylülere ve katılımcılara sorular yöneltti. Köylüler milli parkların mutlak korunması gereken kısımlarının korunması gerektiğini, ancak yaşadıkları yerler milli park yapılırken kendilerinin de görüşlerinin alınmasını ve aynı zamanda hazineye kiralamış oldukları arazilere milli park yetkililerinin karışmaması gerektiğini anlattılar.

Arabalarımızla Yukarı Gökdere'den ayrılırken yol boyunca bilimsel tartışmalar sürdü. Prof. Dr. OĞURLU insan faaliyetlerinin yaban hayatına doğrudan ve dolaylı etkileri hakkında bilgi vererek, soruları cevapladı ve Yaban hayatı kaynaklarının korunmasına yönelik ne gibi çözümler sunulabileceğine değindi. Yrd. Doç. Dr. İsmail DUTKUNER ise gruba endemik bitkiler ve bu kapsamda Kasnak meşesini (*Quercus vulcanica*) anlattı.

Derken Kovada Gölü Mili Parkına gelmiş fakat kapıldığımız heyecanlı tartışmaların etkisiyle yolun ne zaman bittiğini anlamamıştık.

Kovada gölünde Prof. Dr. Ali BİLGİN ve Prof. Dr. Muhittin GÖRMÜŞ gölün jeolojik yapısı ve oluşumu, Eğirdir kenarındaki faylar ve fayların üzerinde görülenler,

deprensellik (sağlam ve sağlam olmayan zeminler, yeraltı suyunun etkisi...), Kovada grabeni, Karbonatlı kayalar ile ilgili karstik terimler (lapye, polye, dolin, uvala, obruk, düden vs.), Beydağları karbonatları, Tetis, Yöredeki petrol sızıntıları, göllerdeki midye kavkılarının varlığının ne anlama geldiğini anlattılar. Yine, bazı taşları katılımcılara göstererek tanıttılar ve soruları cevapladılar. Yrd. Doç. Dr. Kürşad ÖZKAN katılımcılara Sahanın ekolojisi hakkında bilgi verdi. Yrd. Doç. Dr. BİLİR de Milli parkta gözlemlenen bitki ve bazı hayvan türlerinin gen kaynağı ve gen koruma çalışmaları için önemine değindi. Ardından, gölün etrafı gezilmeye başlandı IDE proje organizatörlerinden ve ORKUŞ Kuş Gözlem Topluluğu üyelerinden olan Yasin ÜNAL tarafından katılımcılara göldeki su kuşları gösterildi ve kuşların tür teşhisinde esas alınan morfolojik özellikleri üzerinde duruldu.

Bu arada, Gölün yanında yüksek bir tepeye çıkılarak tepede bulunan kuleden gölün kuş bakışı görünümü katılımcılara gösterildi. Göldeki eğitimden sonra katılımcılar araçlarla Yukarı Gökdere mesireliğine getirildi ve herkese kamp çadırları dağıtıldı. İki arkadaşımız (İsmet ile Tuğba) bir demonstrasyon yaparak daha önce hiç kurmamış olanlar için çadırlarını nasıl kuracaklarını gösterdiler. Yarım saat içerisinde herkes çadırını kurmuş, eşyalarını çadıra taşımış, yerleşmişti.

Ancak, bu arada gün hayli ilerlemiş ve karnımız da acıkmıştı. Kamp ateşimizin yakılması ve akşam yemeği malzemesinin getirilmesi lazımdı. Arkadaşlarımız derhal aralarında iş bölümü yaparak bu işi de hallettiler. Kimi ateşi yakarken, kimi de patlıcanları doğramaya başlamıştı. Bilenler tarafından doğada nasıl yemek yapılacağı uygulamalı olarak diğerlerine anlatıyorlardı. Ateşte sürdürdüğümüz şişlerde sucuk ile patlıcanın aynı sürede pişmeyeceğini hesaplayamamıştık. Patlıcanlar oldukça diri! (çiğ) kalmıştı: Ama olsun, dağ başında bunca kişiyi doyurmaya kalkışmıştık: kolay mıydı!

Akşam yemeğinde İl Çevre ve Orman Müdürü Tayfun BÜYÜKKÜPÇÜ de bize katıldı. Hep birlikte neşe içinde yenilen yemekten sonra katılımcılar serbest bırakıldı. Ne var ki, geç saatlere kadar oturma alışkanlığı olanları uyku tutmadığı için ateş başında sohbet etmeyi tercih ettiler.

5 Temmuz 2007 Perşembe

Katılımcıların bu sabah, erken saatte, günün ilk ışıklarıyla kuş gözlemi için kamptan ayrılması planlanmıştı. Ancak bir kısım ağır! katılımcılar sayesinde erkenci arkadaşlarımız için daha mobil bir gözlem grubu oluşturma fırsatı doğdu. Yani, erken kalkan katılımcılar Yrd. Doç. Dr. Ebubekir GÜNDOĞDU başkanlığında bir grup oluşturarak kuş gözlemine gittiler; geç kalkanlarla da Prof. Dr. İdris OĞURLU hocamız ayrı bir gözlem grubu yaptı. Hocamız, grubu ormanın açık bir noktasına getirdikten sonra herkesin etrafındaki kuşları gözlemlemesi, bunun için de başarılı gözlemin ilk şartı olan sessizlik kuralına uyulması gerektiğini söyledi. Görülen kuşlar hakkında bilgilendirilen ekip bir süre bir karınca yuvasının kenarına oturdu ve kuşları gözlemlemeye devam etti. Kuş gözleminden sonra, Prof. Dr. İdris OĞURLU katılımcıları karınca yuvasının etrafına topladı;

IDE GÜNLÜĞÜ | 2007-TEMmuz EĞİTİMİ

Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA

karınca yuvasını göstererek sosyal böcekler karıncalar ve karınca kolonileri ve yuvaları hakkında detaylı bilgiler verdi.

Gözlemeden sonra katılımcılar çadıra gelerek çadırları topladılar, çadırlar araçlara yüklendi ve Yukarı Gökdere köyüne kahvaltıya gidildi.

Kahvaltıdan sonra Sütçüler ilçesine doğru hareket edildi.

Sütçülerde Sütçüler Meslek Yüksek Okuluna gelindi. Burada kısa bir dinlenmeden sonra Sütçüler Meslek Yüksek okulunun uygulama alanlarından olan Sarp dağının eteğindeki Kocaoluk mevkiine tırmandık. Burası rakımı hayli yüksek (1400 m.) bir yerd. Bir dağ evinin gölgesinde etrafı incelemeye koyulduk. Bu mevkiinin ekolojisi hakkında Yrd.Doç.Dr Kürşad ÖZKAN'ın verdiği bilgiden sonra, Yrd. Doç. Dr. Ulvi Erhan EROL'da dağ peyzajı hakkında bilgi verirken Yrd.Doç.Dr. İsmail DUTKUNER de bölgedeki bitki türlerini ve özelliklerini tanıttı.

Buradan sonra çadırları tekrar kurmak için Sütçüler Meslek Yüksek Okulu'nun sorumluluk alanında kalan bir araştırma ormanına (Değirmendere) intikal ederek kampımızı kurduk. Kampın kurulması tamamlandıktan sonra, Yrd. Doç.Dr. İsmail DUTKUNER Akdeniz Bölgesinin floristik simgesi olan kızılçamları tanıttı.

Akşam hava iyice karardıktan sonra, kamptan bir miktar uzaklaşarak Prof. OĞURLU'nun gece yön bulma ve yıldızların esrarı hakkında uygulama ve tartışmaya dayalı olarak verdiği dersi ilgiyle izleyen katılımcılar serbest kaldılar. Sütçüler Prof. Dr. Hasan Gürbüz Meslek Yüksek okuluna ait bir dağ evinde toplanan ekip, çay sohbeti sırasında da hala yıldızlardan bahsediyordu.

6 Temmuz 2007 Cuma

Sabah katılımcıların bir kısmı kuş gözlemine, bir kısmı ise bitki topluluklarını incelemeye götürüldü. Dönüşte, bu gözlem ve incelemede görülenler üzerine yapılan değerlendirmeden sonra çadırların sökülmesi ve araçlara taşınmasına geçildi. Bu arada, Prof. OĞURLU ve İ. Ceyhun YILDIRIM işlerini bitiren öğretmenlerle, yaptıkları yazılı anket ve görüntülü röportajla meşguldüler. Doğa eğitim programımızın geliştirilmesi için çok yararlı olacağını sandığımız ve gerçektende sonradan işimize çok yarayacak bu anketleme çalışması aslında programın ilk gününden itibaren başlatılmıştı. Katılımcılara IDE hakkında ne düşündüklerini, programın onların beklenti ve taleplerine ne ölçüde cevap verdiğini, programın geliştirilmesine yarayacak ne gibi önerileri olduğu yönünde zaman zaman sorular soruluyor ve bunlar bir taraftan da hocalarımız tarafından değerlendiriliyordu.

Kampın toparlanma işi bitince, ekip araçlara bindirilerek Sütçüler Kent Ormanına getirildi. Burada gönüllü arkadaşlarla yapılan kısa bir gözlem ve incelemeyi takiben sabah kahvaltısı için eğitime ara verildi. Kahvaltı hazırlanırken ekip yine boş durmuyor, Süleyman UYSAL, bulunduğu geniş bir kızılçam gövdesini fon olarak kullanıp ve katılımcıları tek tek bu gövdeye yaslayarak 'Isparta'da Doğa Eğitimi Ders Notları' için gereken vesikalık fotoğrafları çekiyor, anket ve röportaj çalışmasıyla görevli

arkadaşlarımız da katılımcıların IDE hakkındaki görüşlerini ve önerilerini tespite yönelik anketlerine devam ediyorlardı.

Kahvaltıdan sonra Çandır istikametine yolculuk başladı. Ekibimiz Çandır üzerinden Yazılı Kanyon vadisine ulaştıktan kısa bir süre sonra hocalarımızdan o yörede bilimsel çalışmalar yürütmüş olan Yrd. Doç. Dr. Ebubekir GÜNDOĞDU ve Öğr. Gör. Yasin ÜNAL, birlikte, yabani keçiler ve bu tabiat parkımızın faunası hakkında katılımcılara bilgiler verdiler. Yazılı Kanyonun ekolojisi ve florası hakkında Yrd. Doç. Dr. Kürşad ÖZKAN ve Yrd. Doç. Dr. İsmail DUTKUNER bilgiler verdiler. Bu arada, Yrd. Doç. Dr. Ulvi Erhan EROL ise tabiat parkının görsel kalitesi ve peyzaj değerleri konusunda bilgi aktarıırken Prof. İdris OĞURLU yaban keçisinin ekolojik ve ekonomik önemine ve planlama ihtiyacına değindi.

Kanyonda akarsu boyunca suyun çıkış noktası yönünde yapılan bir saate yakın yürüyüş boyunca, yer yer durarak hocalarımızdan kanyonun jeolojik ve ekolojik yapısı, flora ve faunası, peyzaj ve ekoturizm potansiyeli konularında anlattıklarını dinledik. İlgilenen arkadaşlarımız gezip gördüğümüz diğer alanlarda olduğu gibi burada da ilgi alanlarına giren konulara ait objeler ile koleksiyonlarını zenginleştirmeye çalıştılar. Bu arada meteoroloji hocası katılımcılara uzun vadeli hava olayları ve iklim değişikliği hakkında uygulamalı bir ders anlattı.

Daha öne yangın geçirmiş bir alana geldiğimizde, Prof. Dr. İdris OĞURLU ormanda yangın nasıl çıkar, yangının hızlanması, büyümesi nasıl olur, yangınların çıkış sebepleri, yangınlara karşı alınabilecek tedbirler ve müdahale şekilleri hakkında bilgiler aktardı.

Bu arada, Yrd. Doç. Dr. Ulvi Erhan EROL yol boyunca bütün bitkileri en önemli özellikleri ile katılımcılara tanıtarak ilerlemekteydi. Yrd. Doç. Dr. İsmail DUTKUNER ise yöre florasının önemli örneklerinin önemlerine vurgu yaparak Sığırkuyruklu (Verbascum sp.), Sütleğenler (Euphorbia sp.) ve diğer otsuları anlatıyordu.

Suyun gözünde sona eren gidişimizi aynı yolu takip ederek yaptığımız dönüş izledi. Böylece, tekrar konaklama yerine döndük ve vadinin dibinde öğle yemeğimizi yedik. Yemekten sonra katılımcılara dinlenmeleri için zaman verildi. Ekip dinlendikten sonra katılımcılar doğada yaban keçisini görmek için gelinen Müezziner mevkiinde Yrd. Doç. Dr. Ebubekir GÜNDOĞDU, Orm. Müh. İ. Ceyhun YILDIRIM ve Orm. Muh. Mem. Veysel ZENGİN rehberliğinde üç gruba ayrıldı. Öğretmenlerimizin üç farklı noktada yaptıkları gözleme Isparta Valisi Şemsettin UZUN, Isparta İl Özel İdaresi yöneticileri ve İl Çevre ve Orman müdürü de katıldı. Bu gruba yerel basın kameramanları da eşlik ederek çekimler yaptılar. Gruplardan ikisi yaban keçisini görürken biri o kadar şanslı değildi ve hiç bir yaban keçisi göremedi. Keçi gözleminden sonra tekrar vali ile beraber kamp çadırlarına gelindi ve beraberce akşam yemeği yendi. İstirahat saati gelmesine rağmen çoğu ilk kez doğal ortamında yabani keçi gibi bir yaban hayvanını gören katılımcıların heyecanı daha bir süre onları uyutmayacaktı.

IDE GÜNLÜĞÜ | 2007-TEMMUZ EĞİTİMİ**Orman Mühendisi Mehmet AKÇAKAYA****7 Temmuz 2007 Cumartesi**

Bir önceki gün yaban keçisi görememiş olan katılımcılardan bir grup o sabah gün doğmadan kalkarak Yrd. Doç. Dr. Ebubekir GÜNDOĞDU nezaretinde keçi gözlemine gitmişlerdi. Onların dönüşüyle birlikte çadırların toplanmasına başlandı ve diğer malzemeler de alınarak araçlara yüklendi. Bu gün, kahvaltıdan sonra katılımcılar Burdur Ağlasun ilçesinde bulunan bir zamanlar Hindistan'a kadar uzanan ticari ilişkiler kurmuş, başkent olmuş ve nihayet deprem yüzünden ağır hasar görmüş Antik Sagalassos kentine götürüldü.

Bu antik şehirde doğanın verdiği mesaj; dönemine ve bulunduğu coğrafyaya damgasını vuran en güçlü ve teşkilatlı medeniyetlerin bile doğa olayları karşısında ne

kadar aciz kaldıkları idi. Tarihi Sagalassos kenti bir rehberin yardımıyla gezdirildi. Bu arada pikaptaki ekipten gelen bir haber bizi endişelendirdi. Pikabımızın tekeri ve camı patlamış, Uzman Süleyman UYSAL arkadaşımız hafif yaralanmıştı. Allah'tan, arkadaşlarımızın trafik tecrübesi iyiydi ve yine aldıkları ilk yardım eğitimi burada işe yaramıştı. Bu sayede, daha üzücü bir durum ortaya çıkmamıştı. Bu olay, ekibin organizesinde güvenlik tedbirlerinin önemini bir kez daha göstermişti. Sagalassos'dan dönerken, Burdur'un Ağlasun ilçesinden çay bahçesinde verilen kısa bir molada bir yandan çayımızı yudumlarken bir yandan da programımızı gözden geçirdik. Bundan sonra Isparta'ya dönüldü. Katılımcıların bir kısmı memleketlerine dönerken bir kısmı ise o gece de Öğretmen evinde kalmayı tercih ettiler.